

مارتین هایدگر فیلسوف برجسته آلمانی (1889م)

مارتین هایدگر، نظریه‌پرداز معروف آلمانی در 26 سپتامبر 1889م در شهر بادن آلمان به دنیا آمد.

مارتین هایدگر، نظریه‌پرداز معروف آلمانی در 26 سپتامبر 1889م در شهر بادن آلمان به دنیا آمد. وی پس از طی دروس مقدماتی و متوسطه، به تحصیل در رشته فلسفه پرداخت و سپس به تدریس فلسفه روی آورد. هایدگر پس از مدتی به ریاست دانشگاه فرایبورگ آلمان دست یافت و به تمجید از آدولف هیتلر، رهبر حزب نازی پرداخت. به نظر او، شخص پیشوا و تنها خود او واقعیت موجود و آینده آلمان و قانون آن است. با این حال هایدگر بعدها از این تعاریف درباره هیتلر نادم شد. هایدگر پس از سالیانی از ریاست دانشگاه کناره‌گیری کرد و به مطالعه و تحقیق مشغول شد. او فلسفه خود را پژوهش وجود توصیف کرد و معتقد بود که توجه اصلی او به وجود، در معنای واقعی و مطلق آن است نه وجود شخصی. وی در تشریح وجود حاضر، مقوله پس از مرگ را زیر سوال برد و بر این عقیده بود که آگاه شدن از این امر که گذشته پوچ بوده و آینده نیز پوچ خواهد بود، می‌تواند به انسان روحیه مبارزه با پوچی و پذیرش مسئولیت برای هستی خویش اعطا کند. هایدگر خود را فیلسوفی می‌دانست که وظیفه‌اش نجات تمدنی است که خود را به تکنولوژی، علم و عقلانیت حساب شده، ارزان فروخته است. هایدگر در باب وجود کلی معترف است که چیزی نمی‌داند زیرا فهم آن برای ذهن بشر غیرممکن است، اما در باب وجود جزئی عقیده دارد که تجربه‌ای تلخ و بی‌ارزشی است میان دو خواب. گویی وی می‌گوید: روز مرگ ما از روز تولدمان بهتر است اما از این بهتر آن بود که اصلاً به دنیا نمی‌آمدیم. هایدگر درباره موضوعات متعدد علمی از قبیل منطق، فلسفه علم، فلسفه تاریخ، هستی‌شناسی، زبان، تکنولوژی، شعر و شاعری، فلسفه یونان و ریاضیات و... بازده علمی داشته است. این تنوع و گسترده فکری باعث شد که وی از دیدگاه برخی، به عنوان فردی قابل احترام یاد شود. با این حال، نوشتارهای هایدگر را معمولاً بسیار پیچیده و مبهم می‌دانند. این پیچیدگی و ابهام از یک سو به علت نفوذ اندیشه او در مسائل غایی و انتزاعی است و از سوی دیگر ناشی از شیوه کاملاً خاص اوست که در زبان خود به کار می‌گیرد. فهم نوشتارهای بعدی هایدگر، حتی دشوارتر از نوشته‌های اولیه اوست. هایدگر چنان دشوارگویی بود و با کلمات بازی می‌کرد که اغلب افکارش در زیر لفاف لفظ، مکتوم مانده است. وی در برخی از کتب خود، خواننده را به مرداب پیچیدگی‌ها و ابهامات می‌کشاند که راه پیدا کردن از آن به سرزمین عقل تقریباً غیرممکن است. بسیاری از فلاسفه جدید، در افکار او به اندیشه‌های مختلفی برخورد کرده‌اند و همه در عمیق بودن اندیشه‌های او، اما نه در معنای آن‌ها، اتفاق نظر دارند. از هایدگر آثار متعددی بر جای مانده که وجود و زمان، متافیزیک چیست، تفکر چیست و سرچشمه کار هنر، از آن جمله است. مارتین هایدگر سرانجام در 26 مه سال 1976م در 87 سالگی درگذشت.